No. 2153 Zaterdag 11 April 1925. 42ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

„Ik ben de Verrijzenis."

Op droefheid volgt vreugde.

Wij treurden bij de gedachtenis van ezus' smartvollen kruisdood. Wij juelen bij het feest Zijner opstanding. et Alleluja, „prijst God," welt uit de arten der Christenen en vloeit hun an de lippen.

Paschen is het feest der herleving an onzen geliefden Zaligmaker, het is e zegepraal van het leven over den ood.

De Katholieke Kerk zingt in deze agen: *Mors et vita duello conflixére irando.* Dood en leven worstelden n wonderbaren tweestrijd.

Een oogenblik scheen de dood te egevieren, toen het Lichaam des Heeen zielloos hing aan het kruis.

Maar het geweld des doods moest ijken voor de kracht des levens. In et gebied des doods, in de grafspeonk, heeft de Heer des levens Zijn rootheid en Almacht getoond. Hij erbrak de boeien van den geweldeaar.

Hij hernam het ontroofde leven. Hij erhief het tot onsterfelijke glorie. oor geen grafspelonk of rotswanden weerhouden, zweeft hij uit de aare omhoog, met al de gaven der onerfelijkheid toegerust.

Rondom dit grat is geen droefheid, nzij alléén van teleurgestelde vijann.

Vreugde straalt er bij deze grot des oods.

Engelen in het blanke kleed en hitterend van licht verkondigen de de tijding:

„Hij is hier niet. Hij is verrezen. at zoekt gij den Levende onder de oden? Gij zult [illegible] j voorzegd heeft."

Werkelijk mochten zij Hem wedern. Veertig dagen lang in tal van verhijningen, betoonde Jezus zich lend, zooals de H. Lucas schrijft de *Handelingen der Apostelen* I. 3. Zichtbaar, tastbaar stond Hij meerlen te midden van hen. Zij zagen m als verheerlijkten Overwinnaar. hoorden Hem spreken. Allen twijwerd weggenomen uit hun vernd. De duidelijke feiten vergezeln Jezus' klare woorden, en bevesden hoe de profetieën één voor één alle samen in den Verrezen Verosser vervuld waren.

Zooals Jezus voor de jubelende schare der leerlingen stond, zoo staat Hij voor onze oogen. Niet meer als de Man van smarten, maar als de Eerstgehorene onder de dooden in het eeuwigdurend Licht der heerlijkheid.

Zoo roept Jezus bij ons de woorden in het geheugen terug, die Hij vóór zijn kruisdood zoo nadrukkelijk gesproken heeft: „IK BEN DE VERRIJZENIS".

Hoe fier klinkt dat woord. Welk een grootsche gedachte is daardoor uitgedrukt.

Ik ben Degene, die zal verrijzen. In Mij alléén woont de volheid van alles, wat valt onder het begrip: *Verrijzenis.* Ik ben zelf de Verrijzenis bij uitnemendheid, Door Mij kunnen allen verrijzen en nieman kan verrijzen tenzij door Mij.

Nooit in den loop der eeuwen heeft iemand het gewaagd, zulk een verklaring af te leggen. Niemand onder de machtigsten, onder de geleerdsten, onder de godsdienststichters, niemand, tenzij alléén Jezus van Nazarerh, toen Hij een Joodsche vrouw troostte, die treurde over den dood van haar broeder.

Tot Martha, de zuster van Maria en Lazarus, werd dit woord gericht om haar weder tot vertrouwen op te beuren. En toen Martha en Maria geloofden in het woord des Heeren, betoonde Jezus zich *de Verrijzenis.* Op zijn bevel herleefde uit het graf Lazarus, die reeds sinds vier dagen gestorven was.

IK BEN DE VERRIJZENIS.

In dit woord ligt het allerhoogste uitgedrukt en nog iets anders dan het allerhoogste.

Denken wij de woorden: *„Ik ben de Wetenschap".* Eerst dan zal iemand de *Wetenschap* mogen heeten, indien hij uit zich zelven de gansche volheid daarvan bezit [illegible] niemand tenzij door hem." Alleen aan de Godheid kan zulk een woord als persoonlijke benaming toekomen.

Door die woorden: *„Ik ben de Verrijzenis"* wordt dus de goddelijke verhevenheid van onzen Zaligmaker uitgedrukt. In Hem is die Verrijzenis met vollen luister, uit eigen ongeschapen kracht. Die waarheid heeft Christus omtrent zich zelf *bevestigd,* toen Hij die woorden sprak en *bewezen* door alle teekenen Zijner goddelijke zending, en méér nog door het wonder Zijner eigen opstanding uit het graf.

Met dit woord heeft Christus zich al de grootheid Gods toegekend. In deze uitdrukking ligt opgesloten: Ik ben waarachtig God. Immers in God alleen is de ongeschapen kracht om leven te geven en te hergeven. Wie schepsel is, kan geenerlei kracht bezitten tenzij door God gegeven, allerminst zeker dé kracht om leven te wekken uit den dood.

Hij, die met recht zich de Verrijzenis noemt en dit recht bewees door het wonderteeken zijner opstanding, heeft daardoor alleen reeds bewezen waarachtig God te zijn.

„IK BEN DE VERRIJZENIS".

Dit is de benaming, alleen den Menschgeworden Zoon Gods eigen.

Geheel het liefdegeheim der *Menschwording* is daarin tevens uitgedrukt.

Hij, die Zich naar waarheid de Verrijzenis noemt, is God en mensch tevens.

Als *mensch* zou Hij, onze God, sterven, Zijn menschelijk leven afleggen. Maar dit menschelijk leven zou Hij ook weer hernemen uit de Hem eigen goddelijke kracht.

Dit hernieuwde menschenleven zou Hij opvoeren tot het toppunt van glorie, van onvergankelijk *hemelsch* leven. En de volheid van verrijzenis, die in hem gevonden wordt, zal overvloeien *tot anderen.*

Anderen, die dood zijn, zullen opstaan en leven, door de kracht, die van Hem uitgaat, naar het allerhoogste toonbeeld, dat door Hem gegeven is. Deze dooden zullen ook verrijzen tot een heerlijk *hemelsch* leven, dat *genade* is *hier op aarde* en *zaligheid hierboven.*

Dit is de zin van 's Heeren verheven woord:

„IK BEN DE VERRIJZENIS".

J. P.

De Stichting
VAN DE
Luthersche Gemeente en Kerk op Curaçao.

I.

De meest belangrijke, zooniet de eenige historische gegevens omtrent de *Stichting* der Luthersche Gemeente en van hun kerkgebouw, zijn te vinden op bladz 40 tot 50 van het werkje van J. H. HERING, dat zeer ten onrechte den wijdschen titel draagt van *„Beschrijving van het Eiland Curaçao en de daaronder hoorende Eilanden Bonaire, Aruba en Klein Curaçao, benevens een kort bericht, wegens het gesprongen schip* ALPHEN, uitgegeven te Amsterdam bij Joh, van Selm in 1779.

Dit boekske van 89 bladz. is uiterst zeldzaam. Voor zoover wij weten bestaat er hier op Curaçao geen tweede exemplaar van. Toch moet men de waarde ervan niet te hoog aanslaan, Behalve het tiental bladz. over de Luthersche Gemeente en de 4 of 5 laatste over het in de lucht springen van het fregat van oorlog Alphen op 15 Sept. 1778 is de rest niet veel zaaks en mist vrijwel alle beteekenis en historische waarde.

Opschoon de schrijver nooit op Curaçao geweest is, moet hij zeker in nauwe betrekking gestaan hebben met leden van de Luth. Gemeente op Curaçao en te Amsterdam, van wie hij die bijzonderzeden verkregen heeft.

De eigenlijke stichting van de Luth. gemeente en de tot stand koning van hun kerkgebouw alhier, vallend tusschen de jaren 1755 en 1763, is vele jaren vroeger voorafgegaan door een tweetal mislukte pogingen om daartoe te geraken.

De eerste poging in die richting wordt door *Hering* op bl. 40 aldus beschreven:

„Aan 't einde van de voorgaande Eeuw (dus vóór het jaar 1700) werden de Lutersche Ingezetenen van Curaçao, door een Predikant bedient, die in eene daartoe opgerichte houte Loots predikte, schoon echter de wettigheid zijner (be)zendinge nergens gebleken is. Naderhand van wangevoelens beschuldigd, vertrok hij naar Amsterdam, doch overleed op de reis, zon-

Curaçaosche Ditjes en Datjes.

'n Tijdje geleden, stuurde mij 'n vriendenhand 't *„Algemeen Handelsblad"* van 20 Dec. l. l.

Bij 't hoofd van 't artikel *„Nederlandsche energie"* prijkte 'n inktkras. Daar was 't dus om te doen.

Met reuze-interesse heb ik die twee-en-halve kolom West-Indische copie gelezen, en schoon ik de vaderlandslievende bedoelingen van den mij onbekenden auteur ten zeerste apprecieer, in heel veel opzichten kan ik , tot mijn [illegible] eens zijn.

Waarom me dat spijt?

Wel, doodeenvoudig, omdat ik ook Hollander ben, en nog wel 'n Hollander met tanige bruingestoofde koonen, bruingestoofd 28 lange jaren, door de onbarmhartig zengende West-Indische tropenzon.

Als ik dus beweer, Curaçao en Curaçaosche toestanden door en door te kennen, dat is dat van mijn kant heelemaal geen verdienste, en als ik dan daarenboven nog beweer, dat de auteur van 't *„Nederl. energie*-artikel slechts heel oppervlakkig in deez' lijn op de hoogte kan zijn, dan is dat heelemaal niet bedoeld als blaam. Geen idee, geen greintje.

Zie hier 't nuchtere feit.

Die *Handelsblad*-correspondent of reporter is met een onzer Colon-lijners 't groote water naar de West overgestoken, heeft — misschien anderhalve dag op ons eiland doorgebracht, en publiceert nu in ze'n blad ze'n West-Indische notities.

Mijn conclusie na lezing van bewust *H. B.* artikel was: Die goeie man meent 't goed, maar de „Hollandsche particuliere frissche moderne energie-ontwikkeling" op Curaçao heeft nog wel wat meer gepresteerd, waarover geen syllabe wordt gerept, en daarenboven worden de energie-uitingen én van Curaçaonaars èn niet-Hollandere op ons stukje diabaas onder 'n koperen hemel, door 'm *veel* te laag aangeslagen.

Waarom?

Natuurlijk niet, omdat ie partijdig, oneerlijk zijn wil, maar doodeenvoudig omdat ie niet op de hoogte is, en zoo oer-logisch mogelijk, ook heelemaal niet op de hoogte zijn kan, zelfs niet met den besten wil van de wereld.

[illegible] 't gaat aan boord, als 'n Oceaan-stoomer-passagier, tuk op informaties omtrent de e. v. haven, die men aandoet, aan 't interviewen slaat?

Zijn de kapitein of stuurlui of machinisten bevriend met den agent of den havenmeester of den loods of de douane, dan is 't per sé 'n Dorado, Maar hebben ze met een dier autoriteiten kwestie gehad over-t'-kan-me-niet-schelen-welke-futuliteit ook, dan berg je, dan is 't buiten kijf 't grootste rotland (sic) van geheel Gods lieven aardbodem, en hoe eer we daar uit zijn, hoe beter.

Dat is mijn funeste menschkundige ondervinding, ik, die geloof ik gerust mag beweren, heel wat meer 't „treacherous deep" doorploegd te hebben, dan de geachte auteur van 't H. B. artikel.

En 't gaat net eender zoo, als je in 't achttal West-Indische havens, weer *Terra Firma* onder je onzeker draaierige zeebeenen voelt, dan ligt 't er natuurlijk een heele boel aan in welke handen je valt, maar toch 'n gezonde onbevooroordeelde kijk, bij zoo'n hurry-up bezoek, op locale toestanden is vrij wel uitgesloten.

Je indrukken schetsen over land en volk, all right, dat heb ik ook vaak gedaan, daar is niets op tegen, maar begin niet dadelijk te critiseeren, 't je nog vreemd aandoenend tropenleven onder 't mes te nemen, en afkeuringen te lanceeren over zaken, waarover je eigenlijk au fond nog zoo bitter weinig weet.

Je krijgt zoo de indruk, of er op Curaçao nooit 't minste gepresteerd is op welk gebied ook, voordat de **C. P. I. M.**, de ná-oorlogsche machtige **K. W. I. M.**-handelsvloot, de Hollandsche Bank, en 't Struisvogelpark op onze rotsige kust zijn aangespoeld.

Wat er op Curaçao dan wel door binnen-en-buitenlandsche krachten al zoo tot stand is gebracht, volgens H.B.-auteur nog „soesend in rustige rust van 't zalige *mañana*?"

Ziehier slechts 'n greep uit heel veel materiaal dienaangaande.

—In 18...(?) werd door den Heer RENÈ ARAUJO, 'n *Curaçaoënaar,* onder technische leiding van den *Venezolaan* UGETO, Willemstad van een TELEFOONNET voorzien. Tot nu toe is het bedrijf in handen van zijn weduwe. Die telefoon zal nu 't volgend jaar - omdat de concessie in 1927 eindigt - 'n gouvernements onderneming worden.

— Bij mijn komst op Curaçao in 1897 viel me bijzonder op, de moderne electrische verlichting van onze havenstad.

In 't hypermoderne Rotterdam, dat ik zoo juist vaarwel had gezegd, behielp men zich toen nog aartsconservatief met gaspitten en petroleumlampen.

De CUR. ELECTRISCHE LICHTINSTALLATIE werd opgericht door den *Amerikaan* SMITH. In 1889 werd 'm concessie verleend voor den tijd van 25 jaar. In 1900 werd geheel dat zaakje door de bekende *Curaçaosche* firma MADURO & SONS overgenomen.

Die concessie ging in op 1 Jan. 1901, maar werd later verlengd tot 1939.

Heb wel 's hooren spotten: als we op „de Hollandsche particuliere frissche moderne energie-ontwikkeling" hadden moeten wachten, dan zaten we misschien nu nog met recalcitrante walmende petroleumlampen te bakkeleien. Maar dat zeg ik niet, neem daar, please, nota van.

— Door den *Amerikaan* SMITH, die op en top 'n kraan van 'n energiekeling was, werd onze stad ook van 'n WATERLEIDING voorzien, die later — 't jaar is mij ontschoten — door de firma MADURO & SONS is overgenomen.

Dat 't leidingwater, spoedig minder of beter heelemaal niet geschikt bleek voor de consumptie voor de drinkerij, maakte die reuze-opzet niet minder verdienstelijk, want niveau in Willemstadsche regenbakken daalde nu slechts luttel in droge jaren, daar 't ondrinkbaar water 'n niet tè onderschatte remplaçant was voor bad en wasscherij, en allerlei huishoudelijk gebruik.

— En de KONINGIN EMMA BRUG, die ná opening op 6 Mei 1888 in onze dooie haven, om nu 's 'n geijkte krantenuitdrukking te bezigen, aan 'n veelgevoelde behoefte voldeed, maar nu je reinste sta-in-den-weg is voor 't doldruk in-en- uitgaand steamergeschroef en motorgepuf, werd ook al door deez' pienteren *Amerikaan* ontworpen en in mekaar gezet.

Tot 31 Mei 1930 kreeg ie concessie van 't gouvernement, maar in 1900 werd die concessie door de *Curacaosche Handel-Maatschappij* gekocht en overgenomen.

Weet je wat me spijt?

Dat die SMITH Esq. weer zoo spoedig naar z'n penaten, naar z'n dierbre U. S. is téruggekeerd. Die practicus met ze'n ongeëvenaarde pluck en pep had hier moeten blijven, dan was mijn veel aangevochten opzet „'n tunnel onder den haven," allang 'n „fait accompli" geweest.

Nog meer?

Yes, Sir.

—In 1887 hadden we hier al 'n PAARDEN-TRAM, opgericht door den *Curaçaonaar* Mr. PERRET GENTIL. In 1911 werd ze door den *Curaçaoënaar* CARDOZE tot 'n motortram omgebouwd. 'n Jaar of wat geleden doekte ze op, geheel tegen den wil van den eigenaar en tot groot ongerief van de bevolking. 'n Autobusdienst heeft toen 'n tijdje dat vroegere tramtraject betuft, maar moest 't ook afleggen tegen 't immer groeiend automobielverkeer.

—En dan hebben we hier ook 'n IJSFABRIEK, 'n onmisbare onbetaalbare onderneming in 'n land, waar 't zonnetje brandt, stooft, zengt, van s'morgens 6 tot s'avonds 6, dag in dag uit.

Dat de geachte H. B. schrijver zich bij ze'n vluchtig bezoek ten onzent in Willemstad 'n glaasje *ijs*bier heeft kunnen savoureeren, heeft ie te danken aan zuiver *Curaçaosch* initiatief.

Oorspronkelijk werd hier 't ijs uit Amerika geïmporteerd met zeilschepen, die hier hout aanbrachten. Daarna werd door den *Curaçaoënaar* EVERTSZ 'n ijsfabriek opgericht. Die twee ondernemingen concurreerden toen vrij scherp, zoodat zij geen van beiden veel verdienden. Daarna werd de invoer van ijs uit Amerika stop gezet, en bleef de ijsfabriek alleen over.

Uit mijn notities nog slechts 't volgende even aangestipt.

—GUANO werd door den *Engelschman* GODDEN ontdekt op Klein Curaçao,

der dat zig iemand vervolgens aanmelde, om dien post te vervullen.

In het reeds meermalen aangehaalde werkje: *Eenige bijzonderheden betreffende de voormalige Evangelisch-Luthersche Gemeente op Curaçao* uitgegeven te Leiden in 1865, trekt Ds. S. VAN DISSEL dit bericht geheel in twijfel: „Deze opgaaf, zegt hij, is geheel bezijden de waarheid." En hij steunt zijn bewering hierop, dat in het verzoekschrift van 1755 met geen enkel woord wordt melding gemaakt, dat er reeds veel vroeger een Luth. Gemeente met een eigen predikant bestaan heeft. Ja zelfs, volgens Ds. van D., zou men in dat geval zelfs geen nieuwe toestemming meer noodig gehad hebben.

De clausule van HERING *„Sshoon echter de wettigheid zijner (be) zendinge nergens gebleken is,"* had echter Ds. v. DISSEL moeten doen begrijpen dat er wat gehaperd heeft aan de wettigheid van die vroegere Luth. Gemeente, waarom het rekest heel verstandig deed, zich op haar voorgangster maar niet te beroepen. Uit andere historische gegevens staat het inderdaad ontwijfelbaar vast, dat reeds vóór het jaar 1700 zich hier een kleine Luthersche Gemeente gevormd had met een eigen predikant.

Doch die stichting was wel wat ter sluiks in zijn werk gegaan. Van de zijde van den Directeur der Kolonie werd in die dagen veel door de vingers gezien, omdat men de kooplieden hier heen moest lokken en dus allerminst het leven lastig maken.

De jonge Luthersche Gemeente in opkomst durfde blijkbaar niet den officieelen weg volgen en de Heeren Bewindhebberen der West-Indische Compagnie in Amsterdam toestemming vragen. Met die Heeren kon men niet zoo gemakkelijk omspringen, die bovendien gebonden waren door de wetten op het punt van religie, die in Holland en ook voor de West Indische Comp. in de koloniën van kracht waren.

En volgens de plakaten was eigelijk de eenige godsdienst, die geduld werd, die „conform de order en de liturgie der Nederlandsche kerk" dus de „gereformeerde godsdienst."

Bovendien had die eerste Luthersche gemeente hier zich leelijk in opspraak gebracht, zoodat de toenmalige predikant der Hervormde gemeente, Ds. NICOLAAS VERKUYL zich er mede bemoeide en in Februari 1685 de Bewindhebbers der West Indische Comp. in Amsterdam er van in kennis stelden dat: „met de comste van seeckere Luythersche predicant tusschen die van de Gereformeerde religië en de Luytersche gemeente aldaar waeren ontstaan diverse twisten en de oneenigheden", en dat „bij de continuatie van de voornoemde Luythersche predicant verdere verwijderinge tusschen de opgesetenen vant gemelde eyland te vreesen stonde. in cas daerjegens niet en wierde versien."

Dat het dien predikant wel degelijk, zooals *Hering* het uitdrukte, aan „*wettigheid zijner (be)zendinge*" mangelde, komt nog meer uit het antwoord van de Bewindhebbers der W. I. C. aan het licht, die in dato 11 April 1685 den directeur van Curaçao aanschreven, daar „den voornoemden predicant van de Luythersche gemeente buiten kennisse van deze vergaderinge sonder eenigh caracter nae Curaçao vertrocken is," dien bewusten predikant „in civile en beleefde termen" aan te zeggen, dat hij „sigh met de eerste bequame occasie wederom van het eyland Curaçao sal hebben te retiréren, opdat daardoor de gemeene rust moge werden bevordert."

De eerstvolgende jaren lieten de Lutherschen, nu zonder herder, niets van zich hooren. Hun getal nam wel toe. Want vele personen, uit de Duitsche gewesten of van Duitsche ouders afkomstig, zeevarenden zoowel als kooplieden vestigden zich hier. Volgens HERING zouden er in de latere jaren, (waarschijnlijk tusschen 1730 en '40) wel pogingen zijn gedaan om hier weer een „geregelde kerk en behoorlijke godsdienstoeffening te verkrijgen 't zij door verzoekschriften of wel door Gemachtigden bij het Amsterdamsch Konsistorie, ten einde van dien kant raad en ondersteuning te erlangen." Het schijnt dat er vóór het jaar 1743 te Amsterdam weinig of geen acht op al die brieven en vertoogen is geslagen. Doch in dit jaar 1743 gaf dat Konsistorie een middel aan de hand om hun doel te bereiken, door hun voor te stellen, op Curaçao een som van 40.000 guldens onder de ingezetenen te verzamelen en die som tot een fonds vast te leggen. Alleen wanneer de zaken op Curaçao zoover gevorderd zijn, zou Amsterdam hun zaken verder kunnen behartigen en een vasten predikant voor hen beroepen. De verdere onderhandelingen werden hierop gestaakt, omdat de uitvoering van dat voorstel als onmogelijk uitvoerbaar werd beschouwd.

Eerst 12 jaar later in 1756 scheen er toch een fonds gevormd te zijn om het onderhoud van een predikant en verdere onkosten te kunnen bekostigen. Acht der voornaamste Lutheranen op Curaçao, leden van de Augsburgsche Confessie, waren zoo edelmoedig al hun have en goed gerechtelijk voor een jaarlijksche som van 1200 stukken van achten (pesos) tot onderpand te stellen, welke som door een 100 tal personen jaarlijks zou worden opgebracht.

Van dezen staat van zaken werd het Consistorie te Amsterdam op de hoogte gesteld, het secretariaat verband (de notarieele acte) voor de jaarwedde van den Leeraar opgezonden en eenige kooplieden te A'dam als gevolmachtigden aangewezen en met goedkeuring en gunstig advies van den Gouverneur een request aan de Bewindhebbers der W. I. C. opgezonden, ter verkrijging van vrije godsdienstoefening en het stichten eener afzonderlijke Kerk met eigen Leeraar.

Den 27 Mei 1755 kwam het antwoord van de Bewindh. der W. I. C. dat in alle opzichten gunstig luidde, doch alleen de verplichting oplegde in alles verder met den Gouverneur ISAAC FAESCH te overleggen en te bespreken.

Het duurde evenwel nog twee volle jaren alvorens men een geschikten predikant had gevonden, die een beroep voor Curaçao wilde aanvaarden.

Hij werd aangesteld op een jaarwedde van 700 stukken van achten (pesos) met vrije woning. Voor verdere uitrustingskosten was 1000 gld. overgezonden.

Deze predikant was Ds. JOHAN GEORGE MULLER, sedert 3 jaar predikant te Leeuwarden, kort te voren gehuwd met CATHARINA PULS, die hier 20 September 1757 aankwam. Met hem kwam ook mede CHRISTIAAN PULS, (zwager van den predikant) die eerst voorzanger en later organist werd van de nieuwe gemeente.

Achtergebleven werkvolk op Cuba.

Wij hoorden dezer dagen beweren, dat er tegenwoordig niet meer dan ± 250 werklieden van onze Benedenw. eilanden op Cuba nog zouden achtergebleven zijn. De bewering had een min of meer officieus tintje, en er valt niets officieels tegenover te plaatsen, want statistieken van het aantal der vertrokken, daar overleden en teruggekeerde werklieden bestaan er niet.

Wij moeten dus een geheel anderen weg volgen om een schatting te maken, die op een betrouwbare basis rust en de werkelijkheid zooveel mogelijk nabijkomt.

Alle menschen, die een vader, zoon of broer daar in Cuba hebben, verlangen met een groot zielsverlangen dat die persoon van daar weer terugkeert. Dat is vooreerst het natuurlijk verlangen om een familielid na lange afwezigheid weer terug te zien. Daar komt bij een zeer groote ongerustheid omtrent het lot van die afwezigen, zoowel wat hun gezondheid betreft, als ook en vooral wat hun zedelijk gedrag aangaat. Men heeft er zoovelen, geheel onderkomen, als een ruïne en een menschelijk wrak van daar zien terugkeeren, men heeft zooveel staaltjes gehoord van de uitspattingen, waaraan men zich daar op allerlei gebied overgeeft, men heeft zoovelen geheel gedemoraliseerd zien terugkeeren, dat er reden te over is voor dergelijke ongerustheid.

Voor velen weegt het eigenbelang het zwaarst. De meeste dezer afwezigen zijn kostwinners en verreweg de meesten hebben zelden of nooit van Cuba uit eenige ondersteuning voor hun familie overgestuurd.

Geen wonder dus, dat men weer verlangt een deel van hun overgespaard loon of van hun weekgeld te mogen ontvangen tot onderhoud van het gezin.

Door middel dus van die familieleden, die een echtgenoot, vader, zoon of broer op Cuba hebben, zal het vrij gemakkelijk vallen hun namen, hun getal, hun vermoedelijke verblijfplaats aldaar te achterhalen.

Dat is de eenige juiste weg en in die richting is er reeds een begin gemaakt.

De Z.Eerw. Pater LAMERS, pastoor van de parochie *Barber,* in het benedendistrict, heeft den vorigen Zondag in de kerk een oproeping gedaan aan alle parochianen, die een of ander familielid nog op Cuba hebben, hem daarvan opgave te komen doen met overlegging van den laatsten brief, dien ze van daar ontvangen hadden om tevens hun adres te weten te komen.

Het gevolg van dien oproep is geweest, dat in twee of drie dagen tijds Pastoor LAMERS de namen van 131 mannen kon opteekenen met vermelding van de namen der ouders of echtgenoote en hun adres door hen in hun laatsten brief opgegeven.

Wij zouden ook de Eerw. Pastoors der andere Parochies dringend willen verzoeken dat goede voorbeeld van Pastoor LAMERS te willen navolgen.

Want er is ook een groot zedelijk belang bij betrokken, dat die menschen van Cuba zou spoedig mogelijk terugkeeren.

Al is 't waar, dat die menschen over het algemeen om gegronde reden hun geboortegrond verlaten hebben in den tijd van groote armoede om elders een menschwaardig bestaan te vinden en hun brood te verdienen, tegenwoordig geldt dat motief beslist niet meer. Op Curaçao zelf is in deze dagen overvloed van werk te vinden Er komen zelfs voortdurend handen te kort. En ieder moet er het zijne toe bijdragen om te voorkomen, dat hier vreemde arbeidskrachten zouden moeten ingevoerd worden.

Op de eerste plaats moet dus het Gouvernement er voor waken, dat hier niet meer zooals vroeger voor het buitenland arbeiders worden aangeworven. Het Gt. heeft den plicht daarop toezicht te houden en volkomen het recht in de tegenwoordige omstandigheden zulks te verbieden. In Oost-Indië bestaat voor verschillende plaatsen zulk een verbod evenéens.

Eenige opmerkelijke verschijnselen heeft Pastoor LAMERS bij het opteekenen dier namen kunnen controleeren.

1° De tijd, dat die arbeiders naar Cuba vertrokken, varieert van 1 tot 7 jaar.

2° Eigenaardig is, dat in den laatsten tijd geen brieven meer van Cuba binnenkwamen.

3° Dat vele personen, die in Juli en Augustus aan hun familie schreven, dat ze in December zouden terugkeeren, dit *niet* gedaan hebben en dat sedert dien tijd in het geheel *niets meer* van hen vernomen werd.

Wel zijn er in October en November enkelen van Cuba teruggekeerd, en wellicht zou men van deze categorie eenige betrouwbare inlichtingen kunnen bekomen.

Pastoor Lamers is reeds in die richting werkzaam.

Welke conclusies kan men uit die bovenstaande feiten trekken?

1° Het is niet onwaarschijnlijk, dat op Cuba de brieven van onze werklieden worden achtergehouden, Nu de Cubaansche Suikerplantages weer de crisis te boven zijn. lijden zij evenéens aan gebrek aan werkkrachten en hebben er het grootste belang bij alles te behouden wat ze hebben, te meer nu er zoo weinig kans bestaat dat ze in de toekomst nieuwe arbeiders van hier zullen betrekken.

2° Dunkt het ons even waarschijnlijk, dat de achtergebleven arbeiders doelbewust en tegengewerkt worden naar hier terug te keeren.

3° Zullen er zeker velen zijn, die in geen geval meer wenschen terug te komen.

Niet onmogelijk, dat de zucht naar vrijheid, een losbandig leven of schaamte hen weerhoudt hun familie hier weer onder de oogen te komen.

4° Ook bij eventueele terugkomst van een groot getal hunner, moet men zich er op voorbereid houden, dat er een vrij groot percentage bij zal zijn, dat als minderwaardige werkkracht zal moeten afgeschreven worden.

Bij elke bezending terugkeerenden hebben wij de ondervinding opgedaan, dat velen terstond bij aankomst naar het Gasthuis moesten vervoerd en door uitputting of allerlei ziekten ondermijnd, langzaam wegkwijnden of geruimen tijd noodig hadden om weer op krachten te komen.

Om weer tot ons punt van uitgang terug te keeren, gelooven wij stellig dat het getal 250 veel te laag geschat is, gezien het feit dat er alleen van de parochie Barber 131 afwezig zijn terwijl de aangifte daar nog steeds aanhoudt.

Niet onmogelijk dat er van het West-district alleen een 300 á 400 personen nog op Cuba zijn. Van het Oost-district zullen er vermoedelijk niet zooveel personen naar Cuba gegaan of daar achtergebleven zijn. Daarentegen kan dat getal van Bonaire en Aruba eveneens vrij groot zijn.

Wat kan er nog meer gedaan worden?

Vooreerst geen halve maatregelen nemen of in overijling en overhaasting plannen maken, die op niets uitloopen of een heel pover resultaat opleveren.

Het zou tot niets dienen, terstond een stoombootje of zeilschip van hier naar Cuba te zenden om dat werkvolk van daar terug te halen.

Die menschen moeten eerst door brieven van hun familie, of door het consulaat of op andere wijze bewerkt en opgespoord worden.

Wanneer zooals wij meenen, nu in deze maanden de rietoogst valt en de groote campagne begonnen is, kan men er stellig op rekenen, dat wegens de hooge loonen, die zij momenteel genieten, niemand der werklieden bereid is het werk in den steek te laten, en dat van den kant der directies der suikercentrales, alles in het werk gesteld zal worden hun heengaan te beletten.

De groote menigte dezer veldarbeiders zal naar alle waarschijnlijkheid aan een paar centrales *Delicias, Chaparra* enz. verbonden zijn. Maar er zullen er ook wel zijn, die sinds hun komst op Cuba. naar links en rechts verspreid en in andere takken van nijverheid of bij het havenbedrijf zijn overgegaan.

En het zal uiterst moeielijk zijn die te bereiken.

Men kan *a priori* verwachten, dat de laatst achtergeblevenen, of wel zich meer aan dat land zullen gehecht hebben, of dat hun meer moeilijkheden voor den terugkeer in den weg gelegd worden, of dat zij door ziekte uitgeput of werkeloos overal rondzwerven.

PHOSPHAAT op Santa Barbara, door den *Curaçaoënaar* CORNELIS GORSIRA.

Door GODDEN of beter door de *Cur. Mijnbouw-Maatschappij* wordt nu Santa Barbara geëxploiteerd. GOUDEN PHOSPHAATMIJNEN op Aruba 'n Engelsche, SISAL ONDERNEMINGEN op Curaçao en St. Eustatius, 'n Hollandsche exploitatie, liepen allemaal mis, 't juiste *„waarom"* is mij onbekend.

En hiermee sluit ik mijn eentonig en uit de aard der zaak nog heel onvolledig waschlijstje.

Valt er nu heusch niet uit 't voorgaande te distilleeren, dat de H. B. auteur de Curaçaosche engagée, ik geloof 't iets tè laag heeft aangeslagen, ik geloof 't graag, niet uit antipathie of kwade wil, maar heel en alleen omdat ie 't niet kon weten, misschien ook, omdat ie eenzijdig is ingelicht.

Maar aan BRUSSE van den *N. Rotterdammer*, of HYACINTH HERMANS v/d *Maasbode* zou zo iets niet overkomen zijn, dat weet ik zeker, daar zijn ze pientere persrotten voor.

* * *

Nog iets.

Noem 't *Cicero pro domo*, soit, maar op 'n reuze-lacune in bewust *Handelsblad*-artikel acht ik me toch heusch verplicht ook eventjes te wijzen.

Daar helpt geen excuse van: „dat wist ik niet." Dat had de auteur *moeten* weten. Houd anders je vulpen gedopt, en ga maffies doen in je luie zeestoel.

Dat hij idolaat is van de „Hollandsche particuliere frissche moderne energie ontwikkeling" in onze kolonie valt te apprecieeren, dat hij ie als argument daarvoor tot tweemaal toe gewaagt van 'n paar 100 Nederlandsche vaklui, die hier tijdelijk werkzaam zijn om olietanks in mekaar te klinken, ook al goed, maar over de meer dan 300 Nederlanders die hier reeds tal van jaren onder eminente leiding van hun Hollandschen Bisschop n' opofferend leven lijden, tot heil van alle geledingen der maatschappij op onze W. I. eilanden, ... geen woord.

Is dat fair?

Van zee uit, bij 't binnenloopen. valt al dadelijk 't oog, ook zonder binocle, op die talooze degelijke bouwwerken, de schitterende resultaten van hun jarenlangen, noesten en heilzamen arbeid.

Dat hun scholen over geheel de kolonie verspreid tot op de meest eenzame buitenposten, 't Moederland tonnen en tonnen gouds hebben uitgespaard, doordat lang vóór de gelijkstelling (?!) de subsidie slechts 'n schijntje was, dunkt me ook goed hier eventjes vast te leggen.

Dat er door die energieke Nederlanders, vaak met hoogst primitieve hulpmiddelen, kerken zijn gebouwd, massaal monumentaal, die zelfs in Holland 'n prachtfiguur zouden slaan, is, helaas, ook al aan de aandacht van den *H. B.*-auteur ontglipt.

En vraag dan nog niet, naar de eindlooze kopzorgen en soms wanhopige moeilijkheden ook op financieel gebied die noodwendig aan zoo'n bouwerij in de tropen vastzitten, bouwheer spelen hier in de West, wat betekent architect, opzichter, uitbetaler, enfin 'n manusje van alles — is heusch geen sinecure, 'n tank in mekaar klinken met 'n luchtdrukhamer, is wel zoo gemakkelijk.

Als je 'n mijl of wat buitengaats in 't gezicht van Willemstad langzaam opstoomt in afwachting van den loods, dan zie je rechts van de haven in de verte 'n groot wit huis op 'n berg, en links dicht aan zee 2 palviljoen complexen. Dat witte huis op den berg wat overdag baadt in 't opale spranken van tropisch zongestraal, en 's avonds in 'n zee van electrisch licht, is *„Scherpenheuvel"*, 't gesticht voor wees-en-voogdijjongens, onder leiding van de Fraters van Tilburg, kundige Nederlanders, die getoond hebben te weten wat stevig aanpakken is.

'n Tachtigtal jochies van allerlei kleur-nuances worden daar in verschillende ambachten en vakken, te veel om op te noemen, grondig onderwezen, de meest moderne machinerieën zijn daarvoor geimporteerd uit Holland en Amerika, en 't up to date interessante *Scherpenheuvel* staat op 't program van elk hier binnenvallenden toerist, die graag of het hoogte wil komen van Curaçaosche toestanden en ondernemingsgeest.

Maar op *Scherpenheuvel* is de geachte H. B. auteur natuurlijk ook weer niet geweest. Geen tijd waarschijnlijk.

Dat paviljoen-complex links en dicht bij de haven is 't Krankzinnigengesticht Monte Christo. Daar worden zoo ongeveer 'n 100tal van die ongelukkige stakkers verpleegd door de zusters van liefde, edele *Hollandsche* vrouwen, met 'n zich zelf wegcijferend geheel en al geven, waarvan je gewoon paf staat.

Als ik zoo nu en dan 's 'n vluchtig bezoek, — 'n half uurtje, meer niet, — breng aan Monte Christo, dan is steeds mijn repliek op hartelijk aandringen van de Eerw. Moeder om nog 'n beetje te blijven: geloof me, goeie moeder, als ik nog langer blijf, dan word ik ook gek.

En 't zoo heel lang nog niet lang geleden, dat je in de „AMIGOE" het orgaan van Curaçao kon lezen, dat een dier Hollandsche zusters daar de overleden was, die 35 jaar lang de krankzinnigen had verpleegd.

Vijf en dertig jaren! Denk je dat 's goed in.

En die edele vrouw, had haar dierbaren in Holland verlaten, om zich hier op te sluiten al die jaren lang, dag in dag uit rondgaande, vertroostend, verzorgend, met zachte moederhand, die brabbelende vaak weerzinwekkende, soms in plotse razernij er met reuzekracht op los meppende arme waanzinnigen.

Dat ik zulks een der edelste uitingen noem van „Hollandsche particuliere frissche energie-ontwikkeling," de geachte *H. B.* auteur, die natuurlijk Monte Christo ook niet bezocht heeft, 't daarin met mij toch wel roerend eens zijn.

Dat andere complex aan zee, veel kleiner — 't zijn maar 'n viertal paviljoentjes, — is *Zaquito*, 't melaatschenlazaret. Ook daar verzorgen de Nederlandsche zusters van liefde van diezelfde congregatie, die arme diep beklagenswaardige paria's onzer maatschappij.

Als je nooit een melaatsche gezien heb, waag ik me liever niet aan realistische beschrijving van zulk 'n vaak wegrottende menschenruïne.

Door mijn trouw bezoek gedurende 13 jaren aan 't nu opgeheven St. Eustatiaansche melaatschen-lazaret, weet ik maar al te goed, wat melaatschheid is voor die arme lijders, vooral zonder deskundige voorlichting, zonder hygiënische verzorging, zooals daar ginds op *„the golden Rock."*

Daarom is mijn vereering voor die nederige, belanglooze, Nederlandsche heldinnen van Zaquito grenzeloos.

Maar natuurlijk, 't is duidelijk, ook de geachte H. B. auteur heeft ons Cur. lazaret niet bezocht, wat me wederom spijt, want 't moet me van 't hart, dat de prestaties van zoo'n nederig Hollandsch nonnetje vol liefde haar arme melaatschen verbindend, in mijn opinie 'n nog veel energieker daad is, dan de prestatie van 'n tankvol olie te prepareeren of de cultuur van de onoogelijke „Vadertjes Langbeen" op Choloma of 'n cheque uitbetalen door de Hollandsche Bank van 'n mille of wat, of 'n propvolle ladingslijst afsluiten van een onzer K.W.I.M.-booten.

Mijn onderstreep-copie is uiteraard beperkt.

Daarom nog dit ten slotte, schoon ik eigenlijk nog lang niet uitgepraat ben.

In 't Hollandsche Katholieke Dagblad *„De Morgen"*: van 6 Jan l.l., komt 'n artikel voor met 't hoofd *„'n Beschamende achterlijkheid op Curaçao,"* naar aanleiding van 't door mij zoe juist besproken *Handelsblad*-schrijven.

Aan de redactie van *„De Morgen"*, neem ik 't heelemaal niet kwalijk tot die conclusie gekomen te zijn, want die conclusie is zoo zuiver als glas, maar.... de premissen deugen niet.

En aan die minder juiste premissen, is de geachte *H. B.* auteur debet.

Als dit *Handelsblad*-artikel 'n proeve is, van „Hollandsche frissche moderne energie-ontwikkeling" op journalistiek gebied, dan beklaag ik heusch mijn arme landgenooten, die dit alles maar zoo zoetsappig als zoete koek moeten slikken.

Aan al mijn lezers, 'n zalig Paschen:

JAN PAUL.

San Wilibrordo
Witte Donderdag 1925.

Met de „Idoor" de lucht in.

De oliepier van de firma S. E. L. MADURO & SONS achter Motet, waarvan de meesten nauwelijks het bestaan kenden, die bijna niemand ooit gezien had, is Woensdag morgen de verzamelplaats geweest van een groot en gedistingeerd publiek, daar op uitnoodiging van de Directie van de Duitsch-Colombiaansche Vliegmaatschappij CONDOR bijeengekomen. Persoonlijk kwam de Directeur, de Heer ALBERT TIETJEN, met den Heer EDWIN SENIOR, vertegenwoordiger van *Scadta* en *Condor*, ons hun waardeering en dank betuigen voor de schitterende reclame en propaganda door de *Amigoe di Curaçao* voor dezen vliegdienst gemaakt en ons uitnoodigen voor de plechtigheid van Woensdag morgen.

Tot nu was de „Idoor" twee maal opgestegen, alleen bemand met de vliegeniers, voor het houden van proefvluchten.

Woensdag morgen zouden de eerste vluchten met passagiers, daartoe uitgenoodigd, plaats vinden.

Zacht deinend op de licht bewogen golven lag de *Idoor* als een reusachtige zwaan aan den steiger vastgemeerd.

Van zóó nabij hadden de meeste bezoekers dien wonderen vogel nog niet aanschouwd. Sinds we hem het laatst zagen, had hij nog aan uiterlijk schoon gewonnen, want het roer achter aan den staart was in de kleuren van de Duitsche vlag beschilderd.

Wie zouden wel dien *eersten* vliegtocht meemaken?

Wij kregen den indruk dat er méér vraag dan aanbod was. Uit talrijke gesprekken kon men veler gedachten peilen, gedachten aan gevaar, vrees voor duizeling of zeeziekte. Velen wilden het eerst nog eens afkijken. Alle toeschouwers bijna zonder uitzondering verkeerden onder een geweldigen indruk van zenuwachtige emotie.

Zoodra de vliegeniers hun plaats hadden ingenomen, daalde het eerst Gouverneur Brantjes met zijn dochter Wally, daarna Mgr. Vuylsteke in de kajuit af. Zelfs eenige jonge dames stapten kranig vooruit en wonnen het in dapperheid van vele heeren, en spoedig waren alle plaatsen bezet. En toen ging het deksel dicht en zaten de reizigers in de cabine opgesloten.

De preparaties voor het opstijgen duren wel wat lang en wij kunnen ons heel goed voorstellen, dat de eerste passagiers in die warme kajuit in een ietwat zenuwachtige stemming geraakt zijn.

De *Idoor*, die met den kop aan den stijger lag vastgemeerd, moest nu met den kop in zee [illegible] worden. Toen het zóó [illegible] de schroef [illegible] aangezet en weldra waren [illegible] pellers in een razende beweging en scheerde het vliegtuig door het water. Steeds in sneller vaart richtte hij zijn koers in Noord Westelijke richting naar een punt, ongeveer tusschen *Welgelegen* en *Marchena*, draaide daar naar het Oosten. Toen had hij blijkbaar zijn grootste vaart bereikt, en zeer duidelijk zag men toen het vóórgedeelte van het vliegtuig bijna onmerkbaar even boven of langs het water scheren, terwijl de staart nog een weinig de oppervlakte van het water in beroering bracht. Men kan nagenoeg geen hellenden stand van het vliegtuig opmerken, en toch ziet men hem steeds hooger stijgen.

De *Idoor* vloog ongeveer tegenover de pier van de *Julianawerf* of de Isla nog pas een vier of vijf meters boven het water en vóór het einde van het Schottegat bereikt was, koersde hij reeds vrij hoog in de lucht. Een eind voorbij het Schottegat draaide hij langzaam naar het Zuiden boven de Zee, en had toen stellig een hoogte van ± 500 Meter bereikt. Op het einde van het Rifwater zwenkte hij weer landwaarts naar het Noorden en kwam vrij snel dalend tegenover *Welgelegen* weer heel geleidelijk zonder eenig stoot of schok op de oppervlakte van het water, waarna hij zijn pleisterplaats aan de pier bij *Motet* weer opzocht.

Deze en alle der volgende vlieg[illegible] via Hamburg naar [illegible] opstijgen uit het water totdat hij weer daarin neerkwam, met het horloge in de hand gecontroleerd, juist 5 tot 6 minuten geduurd. Doch het is verbazend welk een grooten afstand in dat kort tijdsbestek werd afgelegd.

Op de pier hadden de toeschouwers intusschen alle mogelijke berekeningen en veronderstellingen in elkaar getimmerd. Aller verwachting was wel ongeveer, vele bleeke gezichten uit de kajuit te zien opstijgen met de eenstemmige verzuchting op de lippen, dat er Goddank aan die angstige oogenblikken een eind was gekomen.

Maar wat een meevaller, wat een geruststelling. Het was één en al enthousiasme en opgetogenheid. Allen zonder uitzondering vonden het spijtig, dat het zoo kort geduurd had. Geen sprake van duizeling of onpasselijkheid. Het verschil tusschen varen en vliegen, het juiste moment van *in* en *boven* het water kon ternauwernood worden opgemerkt. Ieder gaf zijn oogen de kost voor het venster naast zijn zitplaats. Het was of het vliegtuig hoog in de lucht stilstond en het landschap beneden als een film voor zijn oogen voorbijtrok.

Het moeielijkst was zich eenigermate te oriënteeren. En bij het steeds snelle afwisselen der vergezichten schoot bij de meesten alle locale herinnering en voorstellingsvermogen te kort.

In het geheel heeft de *Idoor* dien morgen vier passagiersvluchten gemaakt. Van eenige aarzeling om al dan niet te gaan meevliegen was onder het talrijk gezelschap na die eerste vlucht geen spraak meer van. Het was bijwijlen een dringen en haast je rep je om een zitplaats te veroveren.

Volgens vrij nauwkeurige schatting hebben in die vier tochten ongeveer 30 à 35 passagiers, waaronder tal van jonge dames, de reis door hoogere sfeeren meegemaakt. Voor zoover wij hun namen konden opteekenen, zijn dien morgen opgestegen: Gouverneur Brantjes en dochter, Mgr. Vuylsteke, de Venezolaansche Consul de Heer Horacio Leyba en zuster, de Heeren Henry da Costa Gomez, Benj. L. Maduro, Bastet, v. Ockenburg, Pater Verriet, L. Gorsira, L. Haseth, Jac. Haayen, Herm. Schotborgh, de beide fraters Romualdus en Otgerus, Josy Maduro, Edwin en Alfred Senior, en verschillende dames o. a. Edith en Elsa Lansberg, Mevr. Haseth, de Amerikaansche Consul en echtgenoote.

Al deze Heeren en Dames zullen zonder twijfel de beste propagandisten voor de sportvluchten zijn, die de komende week hier gehouden worden.

Donderdagmorgen precies 7 uur steeg de IDOOR, nu alléén bemand met den staf vliegeniers en monteurs, op voor de reis naar La Guayra. Het vliegtuig vloog eerst vèr weg in Westelijke richting, zwenkte daarna langs de Noordkust naar het Oosten, zette vervolgens koers naar La Guayra.

Daar de telegraafkabel weer defect is, werd er geen bericht ontvangen, hoe laat de IDOOR daar is aangekomen.

In Venezuela zal het vliegtuig zeer waarschijnlijk van La Guayra langs de kust naar Maracai, de residentie van President J. V. Gomez, vliegen en van daar naar Maracaibo.

Het is te hopen, dat de onderhandelingen met de autoriteiten in Venezuela met succès zullen bekroond worden. In dat geval zal de geregelde vliegdienst van Curaçao naar Maracaibo en La Guayra met spoed kunnen geopend worden.

Na zijn terugkeer uit Venezuela en de sportvluchten in de komende week gaat de IDOOR eerst naar Barranquilla.

De eerste officieele vliegdag op Curaçao is voor de IDOOR en de wakkere vliegeniers een volkomen succès geweest.

Aan deze Heeren en den actieven vertegenwoordiger alhier van *Condor* en *Scadta*, den Heer EDWIN SENIOR, onze hartelijk gelukwenschen.

Berichten uit de Kolonie.

Verdronken.

De vorige week Woensdag waren de twee gebroeders Zimmerman van 30 en 15 jaar samen in hun visschersboot aan 't visschen. Een andere visscher zag op een afstand de mast neervallen en kort daarop ook de boot verdwijnen.

Ondanks nauwkeurig onderzoek vele uren lang is er van de beide visschers en hun boot niets meer teruggevonden.

Examen.

De vorige week volbrachten met goed gevolg examen en behaalde het diploma voor machineschrijven de jonge dames WILH. DITTMAR, LOUISITA GOILO, ARC. HART, LELIA PARDO, BERNARDINA SCHOONEWOLF, allen leerlingen van de Zusters in het St. Martinus-Gesticht.

Onze gelukwenschen.

Hoog Bezoek.

Met het Duitsche SS. *Teutonia* kwam hier Dinsdagavond Z.D.H. Mgr. Paso, bisschop van Garron (Colombia), die met dezelfde boot gisteren [illegible]

Garnizoen.

Met het SS. *Oranje Nassau* vertrokken Donderdagavond Sergeant VOS met een kind, brigadier SNIJDERS met gezin, beiden met verlof, en nog 10 manschappen, wegens eindigen van detacheeringstermijn.

De fusilier KOENDERS is op 9 April aangesteld tot brigadier.

Kon. West-Indische Maildienst.

Naar wij vernemen bestaan er bij den *Kon. West-Indischen Maildienst*, alhier, ernstige plannen om het stoomschip „*Vondel*" of het stoomschip „*Rembrandt*" van de Stoomvaartmaatschappij *Nederland* in huurkoop van deze maatschappij over te nemen, ten einde een van beide schepen op te nemen in den passagiersdienst op West-Indië. De bedoeling van den *Kon. West-Indischen Maildienst* is een van genoemde schepen aan het eind van den zomer een reis in de Colonlijn te doen maken, waarvan het eventueel overnemen in huurkoop óf van de *vondel* óf van de *Rembrant* zal afhangen.

Het Huisgezin.

Zeilvaart

gedurende de maand Februari 1925

Binnengekomen van:		*Uitgezeild naar:*	
Aruba	22	Aruba	22
Bonaire	44	Bonaire	48
Bov. Eilanden	1	Bov. Eilanden	2
Cuba	1	Choroni	1
Guanta	4	Cuba	1
Havana	1	Guanta	1
La Guayra	3	Jacmel	2
La Vela de Coro	13	La Guayra	2
Maracaibo	13	La Vela de Coro	16
Martinique	1	Maracaibo	12
Pto. Cabello	9	Martinique	1
Pto. Rico	3	Point à Pitre	1
Rio Hacha	3	Pto Cabello	9
Tucacas	1	Punta Arenas	2
Van zee	4	Rio Hacha	4
		Sto Domingo	2
		San Pedro de M.	1
Totaal	123	Totaal	126

STAAT van het aantal vaartuigen, die het eiland CURAÇAO in de maand Maart 1925 aandeden, met de vermelding van hunne totale inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN	INHOUD IN M³.		STOOMSCHEPEN	INHOUD IN M³.	
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand Mrt. 1925	123	35.320	31.414	203	1.844.095	1.068.470
Vorige maanden	212	54.549	49.295	369	3.071.547	1.776.071
Totaal	335	89.869	80.709	572	4.915.642	2.844.541

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en de visscherij.

Alweer een record.

Deze schepenlijst van de afgeloopen maand Maart vertoont wederom een stijgende lijn niet alleen, doch dezen keer zelfs met een grooten sprong opwaarts. Voor het eerst is het aantal stoomschepen boven de 200 gestegen nl. 203, met een bruto inhoudsmaat van 1.844.095 M3. Over de drie eerste maanden hebben we nu reeds 572 stoomschepen met bijna 5 millioen M³ bruto inhoud.

Het vorig jaar Maart bereikte het aantal SS nog slechts 148, terwijl de br. inhoudsmaat niet hooger dan 966, 391 M³ kwam, dus iets meer dan de helft van Maart van dit jaar. Daartoe hebben natuurlijk ook de 5 groote toeristenbooten het hunne bijgedragen. Als het maandelijksch aantal SS. op hetzelfde niveau blijft als nu, zullen we ook zonder verdere stijging, op het einde des jaars zeker ver boven de 2000 SS. komen, dus weer met 400 gestegen zijn, zooals de laatste 5 jaar steeds het geval is geweest. Wat het aantal zeilschepen betreft, zijn we dit jaar echter bij het vorig jaar ten achter. Einde Maart 1923 was het aantal zeilschepen reeds 352, terwijl dit jaar over de 3 eerste maanden het getal pas 335 *zeil*schepen bedroeg.

Officieele Berichten.

Aan den adjunct-commies met verlof te San Francisco (Californië), O. W. Gravenhorst Brouwer, is, tot verder herstel van gezondheid, drie maanden verlofsverlenging verleend.

Aan den agent van politie 2e klasse alhier, W. J. Osenga, is, tot herstel van gezondheid, een maand verlof verleend.

De Gouverneur heeft bepaald, dat op den verjaardag van Zijne Koninklijke Hoogheid, den Prins der Nederlanden op Zondag den 19den dezer, bij zonsopgang de vlaggen op de openbare gebouwen, de forten op dit eiland, en op de gouvernementsvaartuigen zullen worden geheschen, en met zonsondergang zullen worden neergehaald.

EEN WOORD VAN DANKBAARHEID.

Voldaan over de vele bewijzen van belangstelling en sympathie van vrienden en bekenden ondervonden gedurende de ziekte, bij en na 't overlijden van onzen innig beminden echtgenoot, vader, behuwdvader, grootvader en schoonbroeder,

den Heer Jan Appel,

in leven **Commissaris van Politie** Alhier,

Ridder in de Orde van Oranje Nassau,

betuig ik hierbij, namens de familie, onzen hartgrondigen dank aan allen, zonder onderscheid, maar voornamelijk, zoowel aan den geachten geneesheer

Dr. W. H. WINKEL,

die geen moeite gespaard heeft, om 't leven van onzen onvergetelijken doode te behouden, als aan de eerwaarde Zusters van 't Gasthuis „St. Elisabeth", die hem zoo liefderijk en geduldig gedurende meer dan twee maanden verpleegd hebben.

Curaçao, den 1n April 1925.

2—3 JAN APPEL Jr.

Dankbetuiging.

Voor de vele blijken van belangstelling ondervonden gedurende de ziekte en bij het overlijden van onze inniggeliefde, diepbetreurde en onvergetelijke echtgenoote, moeder, zuster, schoonzuster en tante

Clarita Sypriana Marchena

betuigen ondergeteekenden hunnen hartgrondigen dank.

B. M. Marchena en kinderen

Th. M. de Jongh en familie.

Bonaire, 31 Maart 1925. 4—1

J. F. M. Vos en Zoontje

wenschen vrienden en bekenden een goed verblijf in de Tropen en een spoedig weerzien.

a. b. S. S. Oranje-Nassau.

Het Fransche Ministerie gevallen.

Een telegram van gisteren uit Parijs meldt, dat, na een levendig debat in den Senaat over de financieele kwestie en de tusschenkomst van MR. POINCARÉ, de Senaat weigerde nog langer zijn vertrouwen aan den Minister-President HERRIOT te schenken, welk votum met 156 tegen 134 stemmen werd aangenomen.

Het Ministerie heeft daarna zijn ontslag ingediend.

BUITENLAND.

Modern heidendom.

Onlangs heeft de jury van het Parijsche Hof een Poolsche vrouw, die haar aan kanker lijdenden verloofde op diens verzoek had doodgeschoten, vrijgesproken.

Het betrokken geval is uit een katholiek oogpunt wel degelijk een overtreding van het Goddelijk gebod, al slooft een groot deel der Parijsche pers zich uit om den lof te zingen van die vrijspraak.

Gelukkig zijn uit de juridische wereld te Parijs zelf waarschuwende stemmmen opgegaan en wel uit het openbaar ministerie zelf.

Advokaat-generaal Donat-Guique heeft zich namelijk als volgt uitgedrukt:

„Dit proces levert ernstig gevaar op — maar niet voor de beschuldigde! Het gevaar is hierin gelegen: men wil door een vrijspraak het recht doen verkondigen, iemand te dooden, om hem uit zijn lijden te verlossen. Hij riep, zult gij zeggen: „Ik wil sterven, dood mij!" Maar wie heeft u gezegd, dat sterven werkelijk zijn verlangen was, dat hij niet op het laatste oogenblik schrik zou hebben gehad voor den dood? De zieltogenden gelooven aan het leven, zooals de galeiboeven aan de vrijheid.

Neen, niemand heeft het recht om te dooden, noch uit haat, nog uit liefde. Waar is de geleerde, die zou durven zeggen: „Die man is verloren, ik heb het recht hem te dooden". Ik zou dien geleerde toeroepen: „Weet gij, welke nieuwe ontdekking de Wetenschap morgen zal doen?" Dengene, die kort vóór Pasteur zoo iets zou hebben gedaan, zou ik verweten hebben: „Gij zijt een moordenaar!"

En naast de heidensche opvatting van den dood staat de christelijke, de Katholieke opvatting, die van het „verlossend lijden". De Olijvenhof, de kruisbalk op Golgotha, de folteringen, door al de Martelaren zoo heldhaftig verduurd, — zij leveren daarvan het onwederlegbaar en smartelijk bewijs. Ik zou oprijzen tegen hem, die het recht om te dooden predikte, en hem toeroepen: „Gij zult niet dooden!" Dat is het groote woord der Heilige Schrift. Het beheerscht steeds nog alle wetboeken, alle beschavingen.

Niemand heeft het recht om te dooden! En zij, zij had niet het recht om te dooden! Thans echter zult gij beslissen, of de gerechtigheid in dit geval moet wijken voor het medelijden.

Gij zijt de menschelijke formule van de gerechtigheid".

Een Rockefeller-roman.

Dezer dagen werd de New-York society verrast door het bericht, dat de dochter van John D. Rockefeller Jr., Abby, zich verloofd had met haar advocaat mr. David Milton.

Deze heeft voor miss Abby Rockefeller tot twee keer toe gepleit, toen zij gedagvaard werd wegens te snel rijden met een auto en beide keeren had hij succes; de eerste keer werd zij vrijgesproken, de tweede maal was het vonnis zeer mild.

Hun huwelijk zal in Mei worden voltrokken, maar men vergist zich wanneer men meent, dat zij in groote luxe zullen beginnen.

Een zeer bescheiden woning zal te New York worden betrokken en de bedoeling is dat de huishouding zal worden bekostigd uit hetgeen mr. Milton als advocaat zal verdienen.

Want zoowel de oude als de jonge Rockefeller zijn zeer bescheiden in hun persoonlijke uitgaven en de kinderen van John Dr. J. zijn in diezelfde richting opgevoed. Toen Abby acht jaar was kreeg zij 15 pence per week zakgeld. Waarvan zij er slechts vijf mocht uitgeven. Zij moest als kind reeds van haar uitgaven boekhouden onder controle van haar vader.

De toekomstige mrs. Milton zal slechts één dienstbode hebben en dus een deel van het huishoudelijk werk zelf moeten doen. Ook zal tot haar uitzet geen auto behooren, Ook haar a. s. man bezit er geen. Maar daar zij beiden op automobielen verzot zijn, zal al wat overgespaard kan worden, daarvoor worden weggelegd.

Dranksmokkelarij onder het dak van het Kapitool te Washington.

De concierge van het Representantenhuis is gearresteerd op verzoek van COOPER, afgevaardigde van Ohio, een vurig prohibitionist, die hem ervan beschuldigt de bestellingen aangenomen en uitgevoerd te hebben voor verboden dranken, die hij ontving van dorstige afgevaardigden en senatoren.

COOPER verklaarde, dat hij verwacht onpopulair te worden bij zijn collega-wetgevers, doch wij hebben een week geleden een wet aangenomen, welke bepaalt dat buitenlanders, die drank smokkelen, uit het land zullen worden gezet en daarom kunnen wij niet toestaan, dat Amerikanen zelf drank koopen onder het dak van het Kapitool.